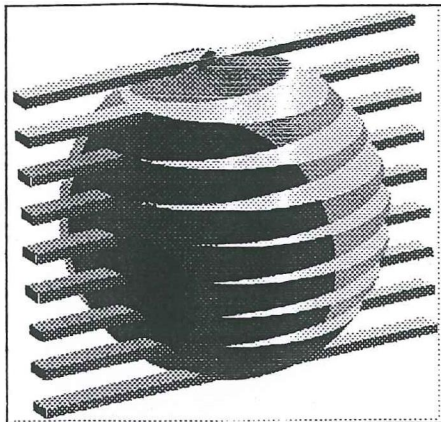

TEABETELEKRAAT

14/16.05.1995

ETV

ETV JUHATUSE TEGEVUSKAVA

VERSION 1.1.

“ETV 1995-1997. Eesti Televisiooni juhatuse tegevuskava” (koostanud Hagi Šein)
on aja nõudmisi ja muutusi arvestav, täienev dokument. Teabetelekraat avaldab lühendatult
peatükke ETV juhatuse tegevuskavast, mis sisaldab järgmisi osi:

- * I Fundamentaalse eelduste küsimus. ETV roll Eestis
- * II Prognosis ETV väliskeskkonna kohta
- * III Ohutsoonid
- * IV Eelarveküsimused
- * V ETV seisundi probleemanalüüs
- * VI Mida näitavad auditooriumi uurimused
- * VII ETV orienteerub edule - ETV edu mõistest
- * VIII Samm edasi ETV tehnilises arengus
- * IX ETV välis- ja sisesuundumuste analüüs ja kaart
- * X Palgaküsimused
- * XI Reformisõnastik
- * XII Programmi konseptsiooni ehituskivid
- * XIII Kriitilised edufaktorid
- * XIV Strateegilised ja mittestrateegilised eduprojektid
- * XV Ideest saateni
- * XVI Prognosis ETV sisekeskkonna kohta
- * XVII TV struktuur, juhatuse, juhtimisskeem, kolleegiaalsed organid
- * XVIII Lisa 1. ETV 1993. aasta reformikava ülesannete loetelu
Lisa 2. ETV sekretariaat
Lisa 3. 1995. aasta seadmete soetamise plaan

ETV juhatuse tegevuskava peab panema aluse ETV süsteemsele ja kiirele arengule. ETV on ja peab jääma Eesti tugevaimaks telekanaliks. Sajandi lõpuks peab ETV olema tehniliselt tugev, arenguvõimelise noore kaadriga, mitmekesise ja elanikkonda rahuldava huvitava programmiga, kahe kanaliga Eesti rahvuslik televisioon. Niisugune on reformide eesmärk. Selle tulemuse saavutamiseks kavandab juhatuse tegevusprogramm ning püüab luua edukaks tegevuseks nõutavad eeldused. Protsesside kulg ei sõltu aga ainult ETV juhatuse pingutustest. Otsustav roll on muidugi ka sellel, millise meediapoliitilise kursi valib Eesti seadusandev ja täitevvõim. Riiklik-rahvuslikku televisiooni saab ehitada vaid riigi toetustega kooskõlas.

I OSA

FUNDAMENTAALSETE EELDUSTE KÜSIMUS. ETV ROLL EESTIS

Maailma ja Euroopa telemeedias toimuvad kiired ja fundamentaalsed muutused. Nende protsesside aluseks on tehnoloogilised uuendused, mis genereerivad uusi sotsiaalseid vajadusi ja pakuvad auditooriumile uusi võimalusi. Uued meediatehnoloogilised lahendused - satelliit-, kaabel- ja digitaalne TV lubavad oluliselt suurendada telekanalite arvu. Euroopa komisjoni hinnangul tõuseb Euroopas töötavate telekanalite arv aastaks 2000 sajalt viiesajani.

Uus tehnoloogia loob uue rahvusvahelise teleturu. Ühes riigis toodetud teleprogrammid muutuvad kättesaadavaks paljude riikide elanikele. Ringhäälingu, telekommunikatsiooni ja infotehnoloogia piirid ähmastuvad, luuakse multimeediateenuseid, milles kombineeruvad erinevate meediavahendite võimalused. Traditsiooniline ringhääling, mis on rajatud eri tüüpi saadetest koosnevatele võrgustatud programmidele-kanalitele muutub vaid väikeseks osaks kogu kättesaadavast meediateenuste kogumist. Lisanduvad spetsialiseeritud ja temaatilised kanalid, mis pakuvad filme, muusikat, sporti, arvutimänge, telekauplusi erineval viisil grupeeritud infopakette paljudest tegevusvaldkondadest. Osa kanalitest muutuvad interaktiivseteks, võimaldades kahepoolset kommunikatsiooni. Maksulised kanalid pakuvad individuaalseid teenuseid tarbijale sobival ajal ja sobival viisil.

Valitsused peavad lähitulevikus üha tõsisemalt tegelema meediapoliitiliste põhimõtete analüüsi, meediastrateegia sõnastamise ja konkreetsete meediarengu programmidega omal maal. Tuleb luua seadusandlik baas (multi)meediamaaailma reguleerimiseks, seda ka Eestis. See ei saa piirduda vaid kohaliku tasandiga ja nõuab üha sagedamini toetumist rahvusvahelistele kokkulepetele ja vaadetele. Euroopa Liit, Euroopa Nõukogu ja EBU on neis küsimustes olnud väga aktiivne ja tähelepanelik. Viimase kahe aasta jooksul on alla kirjutatud olulisi avalik-õigusliku televisiooni ja raadio strateegilisi visioone fikseerivaid dokumente. Nimetagem EBU konverentsi deklaratsioon (Brüssel, 1993), millel seisavad kõigi Euroopa riikide, sealhulgas ka Eesti rahvustelevisiooni ja raadio juhtide allkirjad. Väga oluliseks tuleb pidada 7.-8. detsembril 1994 Prahas, Euroopa Nõukogu IV Euroopa ministrite konverentsil "Massimeedia poliitika" heakskiidetud nelja olulist dokumenti, mis puudutavad meediaküsimusi demokraatlikus ühiskonnas. Teiste hulgas tuleb rõhutada resolutsiooni nr. 1: "The future of public service broadcasting", mis lähtub põhimõttest kindlustada ühiskondliku raadio ja TV tegevusbaasi ning stabiilset arengut. Sellel dokumendil on ka Eesti haridus- ja kultuuriministri allkiri. Samas tuleb täheldada, et Eesti riigi ringhäälingupoliitika on

selgelt formuleerimata, see pole olnud avaliku väitluse objektiks, erinevate riiklike institutsioonide ning erakondade meediaalased seisukohad on ebaselged, paljude huvi- ja lobbyrühmade positsioonid lausa vastandlikud.

Internatsionaalse multimeediaturu kujunemine on üks olulisi majandus-, meedia- ja kultuuriarengu suundumusi aastatel 1995-2015. See loob suuri võimalusi äritegevuseks meediamaaailmas, uusi võimalusi infoteenuste, programmilooma ja telekommunikatsiooni alal. **Milline peaks olema Eesti Televisiooni roll selles muutumas maailmas? Kuidas peaksid need muutused peegelduma ETV kui organisatsiooni arengus, saatekava struktuuri muutumises?** Millistele finantseerimisvõimalustele toetub ETV areng? Mis rolli peab ja suudab ETV etendada Eesti ühiskonnas? Kui selge meile siiski on, mida tähendab ühiskondlik (avalik-õiguslik) meediateenus ja millises suunas on seda võimalik Eesti oludes arendada?

ETV juhatus eeldab, et avalik-õiguslikul televisioonil on koht Eesti ühiskonnas ja kultuuris nii selle sajandi lõpuaastatel kui 21 sajandi alguskümnenditel. Vaatamata avarduvale meediaturule eeldame, et inimesed vajavad ETV tüüpi teleorganisatsiooni teenuseid. Tõenäoliselt on ETV sajandi lõpuni ainsaks teleorganisatsiooniks Eestis, kellele on seadusega pandud avalik-õiguslikele põhimõtetele vastava teleprogrammi loomise kohustus.

Ringhäälingu seaduses formuleeritakse **ETV üldised ülesanded ja eesmärgid.** Neid võib täpsustada ja süvendada järgmiselt:

ETV peab:

*** pidama prioriteetseks auditooriumi huvi.**

ETV programmi luuakse vaataja huvides ja vaataja vajadusi silmas pidades. Auditooriumi (enamus- ja vähemusrühmade) huvid on prioriteetsed ETV enese, ETV töötajate ja muude institutsioonide huvide ees.

* looma mitmekesist ja valikuvõimalusi pakkuvat programmi. ETV programm peab sisaldama nii massivaatajale, kui spetsiaalsel- ja vähemusrühmadele mõeldud saateid. Programmide põhieesmärk on informeerida, harida ja meelt lahutada.

* toetama rahvuslikku identiteeti. ETV peab toetama Eesti ühiskonna integratsiooni, edastama rahvusliku tähtsusega sündmusi. ETV peab tagama, et paikkondlik kultuur, kogu rahva rikkalik kultuuripärand leiaks kajastuse programmis ja oleks kättesaadav kõigile.

*** kandma ja arendama rahvuslikku telekultuuri.**

ETV tegevuse peamine mõte on eestikeelse originaalprogrammi tootmine, omamaise audiovisuaalse kultuuri ja oskuste areng

* rikastama rahvuskultuuri. ETV missioon on toetada kultuuri ja kunsti. ETV peab andma omapoolse panuse humanitaaria ja kaunite kunstide arenguks, toetama

loovisiksusi nende loomingu kajastamise, tellimus- ja koostööprojektide kaudu.

* **püüdlema programmi kõrge kvaliteedi poole.** Kuigi kvaliteedi defineerimine on keerukas, nimetagem esmajoones saadete huvitavust, loovust ja originaalsust funktsionaalsust ning vastavust auditooriumi nõudmistele.

* **olema sõltumatu saadete toimetamisel,** programmi loomisel ja edastamisel. ETV on sõltumatu ja lähtub üksnes seaduse nõuetest.

* **tagama oma programmi vaadatavuse.** ETV peab saavutama oma programmi vaadatavuseks vähemalt 45-50% Eesti teleauditooriumist, tegema sel eesmärgil saateid eri maitse-, ea-, haridus- ja huvigruppidele: erinevate info-, sotsiaalsete-, kultuuri- ja meelelahutusvajadustega inimestele. Maksumaksjad peavad oma väljaminekute eest saama vastutatu kvaliteetse teleteenuse näol, seetõttu peab tegema niisugust programmi, mida kõik eesti inimesed nii või teistsugusel kujul vajaksid. ETV peab kasutama oma kogemust ja oskusi mitmesuguste audiovisuaalsete teenuste osutamiseks ka väljaspool teleprogrammi (kassettide valmistamine, haridus- ja õppeprogrammide tootmine, tehniliste teenuste osutamine, publikatsioonid jms).

* **tegema pikaajalisi investeeringuid telemeediavaldkonda.** ETV peab arendama televaldkonda, koolitama ja kasvatama teletöök vajalikku kaadrit, looma soodsad võimalused andekatele loojatele, tegelema meediaalaste uurimuste ja arenguprojektidega.

* **kasutama tema käsutusse antud ressursse parimal viisil.** Kuni 50% ETV kuludest on kaetud maksumaksjate rahast. ETV peab neid vahendeid kasutama nii efektiivselt kui võimalik. ETV kommertsaktiivsus peab silmas pidama ausa konkurentsi reegleid ja toetama ETV avalik-õiguslike funktsioonide täitmist.

* **täielikult vastutama oma tegevuse ja kulude eest.** ETV finantsmajanduslik tegevus peab olema "läbipaistev". ETV peab vastutama oma tegevuse eest rahva, võimu ja valitsusorganite ees.

ETV roll on teha kvaliteetset programmi.

Selle rolli täitmiseks peavad olema täidetud teatud tingimused. Olgu allpool nimetatud need fundamentaalsed sotsiaalpoliitilised ja sotsiaalkultuurilised eeldused, mille väljakujunemiseta avalik-õiguslik ETV jääb vaid Ringhäälinguseaduses fikseeritud deklaratsiooniks, üritagu ETV ise seejuures nii kõvasti kui tahes. Kõne all on Eesti riikliku meediapoliitika reaalsed põhimõtted, mis ETV tegevusruumi ja võimalusi vahetult kujundavad. Avalik-õiguslik ETV saab kohalikus meediasituatsioonis välja kanda vähemalt viie efektiivse-tugismaba olemasolul.

Riigikogu tugi. ETV-d konstitueeriva ja toetava seaduse olemasolu.

Valitsuse tugi. ETV tegevust ja arengut tagava

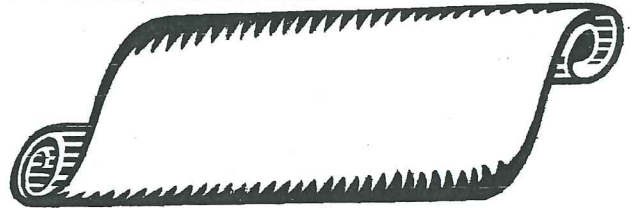
finantseerimissüsteemi kehtestamine: piisava eelarvelise toetuse või lubamaksu taseme määramine.

Poliitiline tugi. ETV enesestmõistetav seostamine demokraatliku riigi põhiatribuutidega.

Sotsiaalkultuuriline tugi. ETV kaalukalt kõrge positsioon kultuuriidentiteedi kandajana.

Rahva tugi. ETV tajumine riikliku ja rahvusliku suveräniteedi margina.

Tegemist on seega dialektilise vastas- ja koosmõjuga, ühiskonna (riigi) ja ETV kahepoolse tundliku süsteemiga. Kui nimetatud eeldused toimivad ja tugevnevad, areneb rahvuslik televisioon ning suudab oma kavandatavat rolli täita.

PEAMINISTER TIIT VÄHI

kohtus 11. mail Eesti Televisiooni peadirektor Hagi Šeini ja Eesti Raadio peadirektor Peeter Sookruusiga. Muuhulgas arutati ETV finantseerimise küsimusi (mai alguseks oli ETV-l eelarvest saamata üle 4 miljoni krooni) ja üldisemaid ringhäälingupoliitika küsimusi. Jutuajamisest võtsid osa ka Rein Veidemann, Mart Siimann ja Sirje Endre.

EESTI RAADIO ja EESTI TELEVISIOON võivad minna LIKVIDEERIMISELE

Tallinn, 12. mai. Reformierakonna liidri Siim Kallase arvates tuleks riiklikult ülalpeetavad Eesti Raadio ja Eesti Televisioon likvideerida, asendades nad erajaamadega. Selle seisukohaga on nõus ka valitseva Koonderakonna parlamendifraktsiooni liider Mart Siimann, endine erakanali RTV juht, kuigi tema eelistab teatud üleminekuperioodi.

Esinedes Mart Siimanni saates RTV kanalil neljapäeva õhtul, kinnitas Siim Kallas, et Eesti Raadiot ja Eesti Televisiooni pole vaja.

"Minu käsitus <...> kindlasti välistab riikliku raadio ja televisiooni kui institutsiooni eksisteerimise," ütles Kallas. "Nende asemel võiks olla erakompaniid, mille kaudu riik oma tahtmist teostab sihtotstarbeliste programmide kaudu."

Kallase meelest võib riik tellida kodumaise sümfoonilise muusika kontserte, telelavastusi ja muud taolist erakompaniidelt. Niimoodi kaob vajadus riigi poolt ülalpeetava raadio- ja telejaama järele, kus töötab liiga palju inimesi, väitis Kallas.

Endine RTV juht Mart Siimann kinnitas, et tema arvamus on "väga lähedal" Siim Kallase seisukohtadele. "Me tegeleme praegu meediapoliitika väljatöötamisega," ütles Siimann, lisades, et sellega pole

varasemad valitsused peaaegu üldse tegelnud. Siimann avaldas lootust, et riiklikult toetatud raadio- ja telejaamade kaotamine võiks olla see teema, kus nii valitsevad parteid kui ka opositsioon leiavad ühise keele. Eesti eratelejaamad on juba pikemat aega vaevelnud "telesõjas" ning enamik neist töötab kahjumiga. Ka eraraadiod kiratsevad. Kritisereides samuti riiki selle eest, et ETV-l ja ER-l on lubatud teenida lisa reklaamiga.

Eesti Vabariigi valitsuse esmaspäevase istungi päevakorras on esimese punktina kirjas riikliku aktsiaseltsi asutamine ringhäälingu tehniliste vahendite kasutamiseks. Ettekandjad on teede- ja sideminister Kalev Kallo, portfelliita kultuuriminister Jaak Allik, Rein Lang Ringhäälingute Liidust, Rein Veidemann Ringhäälingunõukogust. Eesti Raadio peadirektor Peeter Sookruus ja Eesti Televisiooni peadirektor Hagi Sein.

ETA

ETV JUHATUS POOLDAB ringhäälingu küsimustes AVALIKKU DISKUSSIOONI

Härrade Kallase ja Siimanni avaldused ETV ja ER võimaliku likvideerimise või ümberkorraldamise kohta ei tulnud ETV juhatusele üllatusena. Ühelt poolt tulenevad need liberaalsest ilmavaatest, mis mõõndusteta kantakse üle ringhäälinguvalda, teiselt poolt peegeldab see teravat konkurentsi ühiskondlike ja eraõiguslike ringhäälingukanalite vahel. Olen mõlemale poliitikule tänulik, et probleem kuluaaridest välja toodi. Radikaalsed avaldused annavad hea võimaluse alustada avalikku diskussiooni.

Mõned mõtted lühikommentaariks. Mart Siimanniga tuleb nõustuda - Eesti vajab ringhäälingupoliitikat ja sellega pole korralikult tegeldud. Ütleksin veelgi enam - Eesti vajab ühiskondlikku kokkulepet rahvusliku televisiooni ja raadiosüsteemi väljaarendamiseks. Senine areng on toimunud stiihiliselt, mistõttu tasakaal on habras. Ringhäälinguseaduse muutmist, mille vajadusest aktiivselt kõneldakse, pole mõtet alustada enne, kui ringhäälinguküsimusi on põhjalikult käsitletud poliitika- kultuuri-, ajakirjandus- ja teadusavalikkuse osavõtul. Riigi meediaküsimusi ei saa otsustada asjaosaliste kitsas ringis ja erihuvidest lähtudes, ringhääling on selleks liiga tihedalt seotud ühiskonna fundamentaalsete poliitiliste ja demokraatlike protsessidega.

Meie sügava veendumuse kohaselt tuleb rahvuslik- riiklikku avalik-õiguslikku televisiooni ja raadiot arendada, mitte nõrgestada. Euroopa riigid ei ole oma ühiskondlike tele- ja raadiokanaleid likvideerima kippunud ega kavatsegi seda. Ote vastupidi, Euroopa nõukogu ja Euroopa riikide valitsused on viimasel ajal jätkuvalt deklareerinud toetust ja piisava finantsmajandusliku baasi kindlustamise vajadust ühiskondlikule televisioonile ja raadiotele. Lõpetuseks, aastal 1996 lõpus toetas Praha sellesisulist deklaratsiooni teiste Euroopa ministrite seas ka Peeter Olesk.

Ringhäälingumudelid tuleb korralikult läbi mõelda, ennekoike programmi ja finantsmajanduslikust aspektist

ETV on täna vaieldamatult eesti professionaalseim telestuudio, kellel on suur vaatajaskond ja mitmekesine programm. Avalik-õiguslik programm, kogu rahva televisioon, peab rahuldama erinevate vaatajarühmade vajadusi ja tegema saateid kümnetes valdkondades. Iga riigi rahvusliku telestuudio ja ka ETV tegevuse peamine mõte on omakeelse programmi loomise võime hoidmine ja arendamine, seeläbi ka rahvusliku identiteedi toetamine. Ühiskondliku teleteenuse osutamist ja rahvusliku telekultuuri arendamist ei saa teha ~~kohustuslike~~ turule ja kasumile orienteeritud kommertskanalitele. Pealegi on ainult ühiskondliku televisiooni ja raadio puhul võimalik tagada meedia reaalne sõltumatus, erapooletus ja tasakaalustatus. Hr Siimanni ideed sellest, et ETV peaks suures mahus sisse ostma teiste Eesti telefirmade toodangut, tuleks kaaluda nii sisulisest, kvaliteedi aspektist kui finantsmajanduslikust otstebekusest lähtudes.

ETV on täna Euroopa odavaim rahvustelevision. Iga Eesti perekond "tasub" tinglikult maksumaksjana aastaringse mitmekesise teleprogrammi eest umbes 100 krooni. Peaks maksma kolm korda rohkem, ühe korraliku päevalehe aastatellimuse hinna. Täna katab riigi toetus vaid veidi vähem kui 50% ETV tuludest. Kõik vahendid, mida suudame teenida ise, lähevad ETV programmi tootmiseks. ETV juhatus muudab ETV majandustegevuse efektiivseks ja vähendab püsivkoosseisu. Ent andkem selgelt aru, see ei tee televisiooni odavamaks. Reklaamitulud on praegu paratamatud, teist finantsstuge riigil pakkuda pole, ei ole ka enamikus Euroopa riikides. Reklaamiaeg on oluline eksportartikkel, millest pole mõistlik loobuda. Sellest, et erakanaleid on saanud palju, et neil on raskusi ja vaatajaskond mitte eriti suur, ei peaks tulenema ETV nõrgestamise ideed, vaid tõepoolest selgelt läbimõeldud Eesti ringhäälingusüsteemi ülesehitus, mis tugineb pädevale finantsmajanduslikule mudelile.

ETV juhatus tervitab poliitikute kavatsust hakata aktiivselt tegelema meediaga, sealhulgas ringhäälingupoliitikaga. Seisukohad tuleb selgeks rääkida. Tahame selles protsessi aktiivselt osaleda. Seejuures peame loomulikuks, et riiklikul tasemel meediaküsimusi ostustavad inimesed ei oleks samal ajal erakanalite omanikud ja saatejuhid. See looks soodsama ja usalduslikuma pinna ringhäälingupoliitika väljatöötamiseks. Ka mõjuks hästi erajaamade selge poliitiline erapooletus.

ETV jätkab tööd ja ettevalmistusi 41. telehooajaks. 1996. aasta eelarveprojekt on valminud ja see näeb ette ETV edasise arengu. Loodame, et see saab olema ka tulevase ringhäälingupoliitika üks olulisi põhimõtteid.

HAGI SEIN, ETV peadirektor, 15. mail
Postimehele

TEABETELEKRAAT ON ETV SEKRETARIAADI VÄLJAANNE. VAHENDANUD MILLA MÄGI. TUBA 611, TEL. 4162. KAASTÖÖD OODATUD.